

De kracht van een tweezijdige boodschap

Een onderzoek naar of eenzijdige versus tweezijdige boodschappen mensen kunnen aanmoedigen in het open staan voor het standpunt van de tegenpartij

Radboud Universiteit

Naam: Anne Peeters, S1059974

Cursus: Masterscriptie Communicatie- en Informatiewetenschappen

Begeleider: prof. dr. J.M.A. Hornikx

Tweede beoordelaar: dr. M.J. van Doorn

Inleverdatum: 1 mei 2023

Aantal woorden: 9213

Voorwoord

Voor u ligt mijn masterscriptie over het effect van argumentatie in een boodschap op de openheid van een persoon. Deze scriptie behoort tot mijn afstudeertraject van de master Communicatie & Beïnvloeding aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Van september 2022 tot april 2023 heb ik mij beziggehouden met het schrijven van dit eindproduct.

Ik ben dankbaar dat ik mijn scriptie heb mogen schrijven over dit thema. Tijdens mijn master is mijn interesse naar beïnvloeding en overtuiging erg gegroeid. Dit scriptie thema past daarom goed bij mijn interesses. Het doel van dit onderzoek was om inzichten te verkrijgen in het effect van argumentatie op de openheid van een persoon. Het was een leuk, maar uitdagend onderzoek. In de huidige samenleving waarin steeds meer mensen polariseren, bleek het toch lastig te zijn om veel mensen te vinden die een extreme mening hadden over een bepaald onderwerp.

Graag wil ik mijn begeleider bedanken voor de fijne persoonlijke begeleiding tijdens mijn onderzoek. Ook dank ik mijn tweede beoordelaar, dr. M.J. van Doorn, voor het geven van feedback op mijn onderzoek.

Tot slot wil ik iedereen bedanken die heeft deelgenomen aan mijn experiment.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Anne Peeters

Zeeland, 1 mei 2023

Abstract

Er is een toename van polarisatie in Nederland. Polarisation is een ontwikkeling waarbij de tegenstellingen tussen verschillende groepen mensen steeds groter en extremer worden en waardoor een individu een steeds extremere positieve of negatieve houding aanneemt (Harteveld et al., 2021). Het doel van het huidige onderzoek is inzicht verkrijgen in verandering van openheid van een persoon wanneer zij een bericht te zien krijgen die ingaat tegen hun eigen standpunt. De argumenten in zulke berichten zijn in dit onderzoek gemanipuleerd. De verwachting was dat mensen met een sterke mening meer zouden polariseren bij een eenzijdige boodschap dan wanneer zij een tweezijdige boodschap te zien kregen. Er is een online experiment uitgevoerd waarbij proefpersonen werden blootgesteld aan een boodschap met één van de vier verschillende soorten argumentatie: eenzijdige argumentatie, tweezijdig zwakke argumentatie, tweezijdig sterke argumentatie en de tweezijdig beweerde argumentatie. De afhankelijke variabelen waren de morele overtuiging, de attitude voor het lezen van het bericht, de openheid ten opzichte van een afwijkend standpunt, de attitudezekerheid en de attitude na het lezen van het bericht. Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat blootstelling aan eenzijdige argumentatie niet zorgt voor meer polarisatie dan tweezijdige argumentatie. Zowel bij eenzijdige als bij tweezijdige argumentatie veranderen mensen mee in de richting van het tegengestelde standpunt.

Aanleiding

“Ik geloof dat we worden geregeerd door een globaal complot van kwaadaardige reptielen. De enige globale speler die daar tegen ingaat, is Vladimir Poetin. Dus ik ben een fan van Poetin. Hij is onze Dark Knight (Batman, red.). Hij is de held die we nodig hebben, de man die globalisten ontmaskert.” (Noord Hollands Dagblad, 2022) en “coronavaccinaties kunnen een virusvariant creëren die tegen de vaccins bestand is, waardoor er veel doden zullen vallen” (Vanden Bossche, 2021). Deze citaten zijn voorbeelden van extreme meningen. Een extreme mening is een opvatting, die niet altijd gewelddadig is, maar die wel ongeloofwaardig, ongemakkelijk en oneerlijk overkomt (Universiteit van Nederland, z.d.). Almatarneh en Gamallo (2018, p. 1) definiëren extreme meningen als volgt: “An extreme opinion is the worst or the best view, judgment, or appraisal formed in ones mind about a particular matter”. Hiermee identificeren zij een extreme mening als de meest negatieve of de meest positieve

mening van een persoon. De extreme mening kan betrekking hebben op een onderwerp, een object of een persoon (Almatarneh & Gamallo, 2018).

Extreme meningen worden vaak online geuit en bereiken daardoor veelal een grote groep mensen. Volgens Van Bavel et al. (2021) zijn bijna vier miljard mensen actief op sociale media en daarom is het belangrijk om te begrijpen wat de impact is van sociale media op individuen en de samenleving.

Met het aantal mensen op sociale media neemt ook het aantal uitingen op sociale media toe. Deze toename zorgt ervoor dat er meer sprake is van polarisatie in de Westerse samenlevingen dan voorheen (Strandberg, Himmelroos & Grönlund, 2019). Polarisation is een ontwikkeling waarbij de tegenstellingen in meningen tussen verschillende groepen steeds groter worden. Doordat deze tegenstellingen steeds groter worden ontstaan er groepen met verschillende extreme meningen. Een voorbeeld hiervan is de groep die tegen zwarte piet is. Deze groepen zorgen ook voor een verschuiving in het gedrag van een individu. Doordat de groep die tegen zwarte piet is steeds meer toeneemt, komt een individu zonder mening over het onderwerp, deze groep ook steeds meer tegen. Ze krijgen meer aandacht op televisie, zijn te zien bij een intocht van Sinterklaas en vormen een steeds groter wordende groep op sociale media. Hierdoor is het voor een individu moeilijker om deze groep te ontwijken en wordt diens mening (on)bewust beïnvloed door de mening van die groep. De kans bestaat dat het individu hierdoor ook een steeds extremere positieve of negatieve houding aanneemt (Harteveld et al., 2021). In Nederland vinden mensen ook dat meningen extremer en vaak harder worden geuit, voornamelijk op sociale media en in het politieke debat. Dat blijkt uit een recent onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (RTL Nieuws, 2023).

“Verlies elkaar niet als polarisatie dichtbij komt.” (Sire, z.d.). Sire is in 2023 een campagne gestart over polarisatie omdat polarisatie steeds vaker voorkomt in Nederland. De kans bestaat dat door polarisatie mensen niet meer luisteren naar elkaar en zelfs uit elkaar gedreven kunnen worden (Sire, z.d.). Bij polarisatie ontstaan er twee groepen (Kennisplatform inclusief samenleven, 2018). Het grootste deel van de mensen hoort echter niet bij een groep, en bevinden zich in het ‘stille midden’. Deze personen denken genuanceerd over een kwestie, of twijfelen over de kwestie. Vanuit de twee uiterste groepen wordt druk uitgeoefend op de neutrale groep om een kant te kiezen. De twee uiterste groepen laten steeds feller van zich horen. Hierdoor voelt de neutrale groep zich gedwongen om een keuze te maken. Het aantal neutrale mensen nemen af en de uiterste groepen worden steeds groter. Xu en Petty (2021) hebben onderzocht hoe effecten van polarisatie bij mensen beperkt kunnen worden door te kijken naar de manier van argumenteren in een boodschap. Een eerste stap om de kloof tussen

mensen met verschillende meningen te overbruggen, is volgens hen om mensen aan te moedigen open te staan voor alternatieve standpunten. Xu en Petty hebben drie studies gedaan om te onderzoeken of deze kloof overbrugd kan worden door middel van tweezijdige argumentatie waarbij ook het perspectief van de lezer wordt meegenomen (die lijnrecht tegenover het perspectief van de ontvanger staat). Vanwege de originaliteit en het belang van dit onderzoek, wordt het centrale onderzoek (Studie 2) gerepliceerd. Allereerst wordt toegelicht wat extreme meningen, polarisatie en argumentatie inhoudt. Daarna wordt de studie van Xu en Petty uitgebreider toegelicht. In de derde paragraaf wordt de methode van het huidige onderzoek toegelicht. In de vierde paragraaf worden de resultaten van het huidige onderzoek gepresenteerd. Tot slot worden in paragraaf vijf de conclusie en discussie toegelicht en wordt antwoord gegeven op de onderzoeksvragen.

Theoretisch kader

Extreme meningen

Om de gevolgen van extreme meningen te analyseren, is het van belang om een extreme mening te definiëren. Volgens Schmitt et al. (2018) is het begrip extremiteit “an ideology being not “in the middle” of society” (p. 782). Het midden is een maat die wordt bepaald door culturele en maatschappelijke normen. Ramos et al. (2015) beschrijven het begrip extremiteit als “a desire to radically, and if necessary, forcefully and violently impose a political and/or religiously motivated ideology that has a claim to totality in the sense of true interpretation” (p. 2). Daarnaast omschrijven zij mensen met een extreme mening als “people having very favorable or very unfavorable opinions” (p. 2).

Er is door de jaren heen veel onderzoek gedaan naar extremiteit. Er kunnen twee soorten van inhoudelijke extremiteit worden onderscheiden blijkt uit de literatuur. De eerste vorm richt zich op politieke extremiteit. Uit het een aantal onderzoeken blijkt dat deze vorm van extremiteit veel wordt gebruikt (Müller et al., 2017; Wagner & Gruszczynski, 2018). Bij deze onderzoeken wordt politieke extremiteit op dezelfde manier gemeten. Er wordt namelijk gekeken naar in hoeverre een mening van een persoon afwijkt van een gemiddelde mening. Hierbij wordt gekeken naar de opinie van een persoon ten opzichte van online politieke boodschappen en standpunten. Wat opvalt is dat vaak de onderzoeksopzet hetzelfde is, maar er verschillende termen worden gebruikt voor het begrip politieke extremiteit. Zo noemen Wagner en Gruszczynski (2018) het: ideologische extremiteit, en beschrijven Müller et al (2017) het als politieke extremiteit. Bij deze onderzoeken is gekeken naar de mening van personen ten

opzichte van boodschappen in verschillende media. De tweede vorm van inhoudelijke extremiteit wordt ook wel ‘hate speech’ genoemd (Post, 2009). Post (2009) omschrijft hate speech als de extreme afkeer of afschuw van bepaalde groepen mensen. Bijvoorbeeld discriminatie en racisme, maar ook boodschappen die aanzetten tot openbare woede. Een boodschap omvat een extreme mening volgens deze nauwere definitie wanneer ze een van bovengenoemde inhoudelijke kenmerken bevat.

Extreme meningen van anderen kunnen schadelijk zijn voor de mening van een individu. Volgens onderzoek van Ramos et al. (2015) neemt het aantal mensen met een gematigde mening over een bepaald onderwerp af wanneer meermaals over dit onderwerp gediscussieerd is, en neemt het aantal mensen met een extreme mening dan toe. Ramos et al. (2015) hebben onderzoek gedaan naar het ontstaan van extreme onderwerpen, ook hebben zij een model gemaakt aan de hand van dit onderzoek voor het voorspellen van menselijk gedrag op extreme meningen. Zij hebben een experiment uitgevoerd met vragen die betrekking hadden op verschillende onderwerpen als politiek, economie, abortus, boeken en films. Deelnemers werd gevraagd hoe sterk zij geloven dat een godsdienst een belangrijk onderdeel van hun leven is. Door deze vraag te stellen is berekend of mensen een extreem positieve of extreem negatieve mening, of juist een neutrale mening hadden. Daarnaast zijn gelijkwaardige vragen gesteld over de verschillende onderwerpen. Bij dit onderzoek naar extremiteit, is onderzoek gedaan naar de hoeveelheid koppigheid van iemand. Echter, koppigheid is een lastige factor om te bepalen of de extreme mening door een ander als extreem wordt gezien omdat de mate van koppigheid niet gemakkelijk gemeten kan worden.

Extreme meningen starten vaak bij een kleine groep mensen. Wanneer de extreme van deze kleine groep mensen wordt verspreid, kan dit ook de mening worden van anderen (Strandberg, Himmelroos & Grönlund, 2019). Er is een toename van extreme meningen in de wereld. Extreme meningen kunnen gevaarlijk gevonden worden (Van Swol et al., 2016). Van Bavel et al. (2021) hebben verschillende onderzoeken over extreme meningen en polarisatie geanalyseerd. Zij concluderen dat sociale media bijdragen aan polarisatie. In de volgende paragraaf wordt deze relatie verder uitgewerkt.

Polarisatie

Polarisatie kan gedefinieerd worden als een toenemende tegenstrijdigheid in meningen tussen verschillende groepen. Zij nemen ook een steeds extremere positieve of negatieve houding in (Harteveld et al., 2021). Onderzoekers onderscheiden twee verschillende soorten van polarisatie: affectieve en ideologische polarisatie (Dalton, 1987; Iyengar & Hahn, 2009).

Affectieve polarisatie houdt in dat er wordt in gegaan op gevoelens die mensen ervaren ten opzichte van mensen met een andere mening. Ofwel: affectieve polarisatie ontstaat door een kloof over *hoe we over elkaar* denken. Ideologische polarisatie houdt in dat er meningsverschillen zijn tussen mensen. Mensen met een extreme mening krijgen in de media vaak meer aandacht dan mensen die een neutrale mening hebben. Doordat juist deze extreme meningen getoond worden, is er een kans dat de perceptie van de ontvangers verandert en dat het publiek de extreme meningen op de media vaker als normaal gaan zien; iets wat polarisatie in de hand kan werken (Wagner & Gruszczynski, 2018).

Het is van belang om te begrijpen wat de impact is van sociale media, zowel op het individu als op de samenleving (Van Bavel et al., 2021). Zo kan polarisatie via sociale media inzichtelijk gemaakt worden. Er wordt daarom steeds meer onderzoek gedaan naar de polariserende inhoud van online platforms. Van Bavel et al. (2021) concluderen dat mensen de neiging hebben om informatie op het internet op te zoeken die past bij hun overtuigingen en identiteit. Dat wil zeggen dat ze de voorkeur geven aan nieuws dat congruent is met hun politieke opvattingen. Denk hierbij aan onderwerpen als hun politieke standpunten, immigratie, opwarming van de aarde, wapenbezit en abortus. Dit wordt ook wel selectieve blootstelling genoemd (Cardenal et al., 2019). Selectieve blootstelling houdt in dat mensen, als ze de kans krijgen, ervoor kiezen nieuws op te zoeken dat hun eerdere overtuigingen versterkt (Katz et al., 1955; Klapper, 1960). Het onderzoek van Cardenal et al. (2019) is uitgevoerd door middel van het analyseren van een online dataset in Spanje waarbij webtracking is toegepast. Zij hebben gekeken naar de manieren hoe personen naar een nieuwsbericht gekomen zijn en bestudeerden de invloed van een directe link en platforms met nieuwsverwijzingen zoals Facebook of Google. Hieruit blijkt dat een directe link naar nieuws zorgt voor een hogere selectieve blootstelling dan wanneer ze via Google zoeken. Hieruit kan geconcludeerd worden dat selectieve blootstelling een probleem is op sociale media zoals Facebook. Mensen leven als het ware in een filterbubbel.

Naar de werking en effecten van polarisatie zijn in de loop der jaren verschillende experimenten uitgevoerd. Een bekend onderzoek naar attitudepolarisatie is uitgevoerd door Lord et al. (1979). Zij onderzochten of er polarisatie zou optreden na het tonen van boodschappen met studies die bevestigende of juist ontkrachtende informatie bevatten over de effectiviteit van de doodstraf. Bij aanvang van het experiment werden groepen van voor- en tegenstanders aan een tafel geplaatst. Er werd verteld dat iedereen twee van de twintig willekeurig gekozen studies over de afschrikwekkende werking van de doodstraf moest lezen. Uit dit onderzoek bleek dat voorstanders van de doodstraf de bevestigende studie als

overtuigender beoordeelden dan tegenstanders. Tegenstanders beoordeelden de ontkrachtende studie juist als overtuigender. Lord et al. (1979) concludeerden dat mensen de neiging hebben om informatie dat hun eigen mening ondersteunt, gemiddeld te beoordelen als betrouwbaar, relevant en krachtig. Bij informatie dat hun mening juist ontkracht, daarentegen, hebben zij de neiging om het te beoordelen als onbetrouwbaar, niet relevant en zwak. Deze informatie bekritisieren zij juist voordat ze het kunnen aannemen. Daarnaast werd ook een polarisatie-effect gevonden. Dit effect is gevonden door de voor- en nameting met elkaar te vergelijken. Er zaten verschuivingen tussen de voor- en nameting van het onderzoek. Dat wil zeggen dat de attitude van een proefpersoon verschoof naar een extremere positieve of negatieve mening na het zien van een boodschap over de doodstraf. Hierdoor kan gesproken worden van een toename van polarisatie.

Een recenter onderzoek in de context van polarisatie van Xu en Petty (2021) heeft niet alleen bevestigende of ontkrachtende informatie onderzocht, maar ook eenzijdig en tweezijdig argumenteren.

Argumentatie

Aangezien polarisatie een steeds groter wordend probleem is in Nederland, rijst de vraag hoe polarisatie kan worden beperkt. Wanneer we spreken van informatieverwerking is het gebruik van argumentatie een vorm die kan worden toegepast. Volgens Xu en Petty (2021) zijn conflicten en misverstanden tussen aanhangers van tegengestelde politieke overtuigingen sinds de jaren 2000 toegenomen. Daarnaast creëren de huidige online media zogenaamde echo chambers. Echo chambers zorgen ervoor dat mensen alleen informatie onder ogen komen waar zij achter staan, waardoor openheid voor andere meningen belemmerd wordt. Daarom is het volgens Xu en Petty (2021) belangrijk nieuwe manieren te vinden om mensen aan te moedigen open te staan voor alternatieve standpunten. In de literatuur over manieren van argumenteren zijn verschillende mogelijkheden aan het licht gebracht.

Één manier van argumenteren is simpelweg om de tegenargumenten niet te benoemen. De boodschap bevat dan alleen argumenten vóór het standpunt (O'Keefe, 1999). Dit wordt eenzijdige argumentatie genoemd. De andere manier is om zowel de voor- als tegenargumenten te benoemen in de boodschap. Dit wordt tweezijdige argumentatie genoemd.

Onderzoek naar tweezijdige argumentatie kent een lange geschiedenis. Het eerste onderzoek naar tweezijdige argumentatie werd waarschijnlijk uitgevoerd door Hovland et al. (1953). In hun onderzoek gebruikten zij argumenten voor en tegen een standpunt. Daarna volgden vele onderzoeken naar eenzijdige versus tweezijdige argumentatie. Allen (1991) heeft

een meta-analyse uitgevoerd naar de overtuigingskracht van eenzijdige en tweezijdige boodschappen. Hij laat zien dat er twee soorten tweezijdige boodschappen bestaan. Een boodschap met tweezijdige argumentatie kan weerlegend of niet-weerlegend zijn. Weerleggende tweezijdige boodschappen bevatten tegenargumenten en deze worden vervolgens ook weerlegd. Het andere type tweezijdige argumentatie is niet-weerlegend. Deze boodschap zou minder overtuigend moeten zijn omdat deze niet ingaat op de tegenargumenten.

Een bekend onderzoek naar het effect van eenzijdige versus tweezijdige argumentatie is gedaan door O'Keefe in 1999. O'Keefe (1999) heeft onderzocht middels een meta-analyse wat de effecten zijn van eenzijdige en tweezijdige persuasieve boodschappen. Uit de meta-analyse blijkt dat tweezijdige boodschappen in uitingen anders dan reclame, significant meer geloofwaardigheid en overtuigingskracht bevatten dan eenzijdige boodschappen. Tweezijdige boodschappen in reclame-uitingen bevatten significant meer geloofwaardigheid. Een ander onderzoek naar eenzijdige versus tweezijdige argumentatie is gedaan door Chu (1967). Dit onderzoek is uitgevoerd onder 273 middelbare scholieren in Taiwan. Hierbij werd gekeken naar het effect van eenzijdige versus tweezijdige communicatie. Een deel van de proefpersonen was voorafgaand het onderzoek bekend met het onderwerp, het andere deel niet. Wanneer proefpersonen niet bekend waren met het onderwerp, bleek eenzijdige argumentatie beter te werken. Wanneer de proefpersonen wel bekend waren met het onderwerp, bleek tweezijdige argumentatie effectiever. Deze onderzoeken benadrukken het belang van tweezijdige argumentatie.

Tweezijdige argumentatie lijkt positief gerelateerd te zijn aan het overbruggen van de kloof tussen mensen met verschillende meningen en zo meer openheid en wederzijds begrip te creëren (Xu en Petty, 2021). Hoewel openheid voor verandering een belangrijk begrip is geweest in eerder onderzoek naar beïnvloeding, was er voor het onderzoek van Xu en Petty (2021) nog nooit onderzocht of tweezijdige boodschappen effectiever kunnen zijn dan eenzijdige boodschappen in het bevorderen van openheid voor een tegengestelde mening. Xu en Petty (2021) hebben gevonden dat het gebruik van tweezijdige argumentatie een positieve invloed heeft op het beïnvloeden van de attitude van mensen. Het zorgt ervoor dat mensen een minder extreme mening krijgen en meer openheid tonen voor de tegengestelde boodschap en ook meer open gingen staan voor informatie die in ging tegen het standpunt van de mensen. Een belangrijke conclusie van dit onderzoek is dat bij mensen die geen sterke mening hebben over een onderwerp een eenzijdige boodschap beter werkt. Maar voor mensen bij wie het standpunt dicht bij hun morele overtuiging komt werkt een tweezijdige boodschap op de openheid van een persoon juist beter. Ter illustratie: Mensen die geen sterke mening hebben

over Zwarte Piet, hebben genoeg aan een eenzijdige boodschap om ze te overtuigen waarom Zwarte Piet discriminerend is. Wanneer mensen een sterke mening vóór Zwarte Piet hebben, staan ze meer open voor de informatie van het tegengestelde standpunt na het zien van een tweezijdige boodschap waarin argumenten zowel voor als tegen Zwarte Piet staan. Zij raken dus meer overtuigd door middel van de argumenten van de tweezijdige boodschap, wat ervoor zorgt dat ze meer open staan voor het standpunt van de auteur. Deze studie geeft duidelijk aan dat er een relatie is tussen tweezijdige boodschappen en mensen met een sterke mening over een onderwerp, ofwel de morele overtuigingen.

Om de morele overtuigingen te kunnen analyseren is het van belang om dit begrip te definiëren. Volgens Skitka et al. (2015) zit er een groot verschil tussen attitudes en moraliteit. Attitudes bestaan uit positieve en negatieve evaluaties van attitude objecten terwijl morele overtuigingen bestaan uit evaluaties die gebaseerd zijn op percepties van moraliteit en immoraliteit. Ofwel goed en fout. Het is van groot belang dat eerdere studies concludeerden dat mensen minder open staan voor beïnvloeding wanneer zij dicht bij hun morele overtuiging staan (Luttrell et al., 2016; Skitka, 2010). Wanneer iemand dichtbij zijn of haar morele overtuiging staat wil dat zeggen dat hij of zij dichtbij het innerlijk gevoel staat van goed en kwaad. Mensen met een sterke morele overtuiging vinden het moeilijk om de andere kant van een standpunt te accepteren. Als we spreken van de andere kant van een standpunt, houdt dat in dat er informatie staat dat in gaat tegen het standpunt van die persoon. Dat zijn tegenhangers die de andere kant van een standpunt innemen ten opzichte van die persoon. Hierdoor staan zij niet open voor mensen die tegen hun standpunt zijn (Wright et al., 2008). In tegenstelling tot deze onderzoeken hebben Xu en Petty (2021) onderzocht dat deze mensen wel beïnvloedbaar zijn middels tweezijdige boodschappen. Daarom is het van belang dat de morele overtuiging van een persoon ten opzichte van het standpunt wordt onderzocht.

Het onderzoek van Xu en Petty (2021)

Om huidig onderzoek uit te voeren is het van belang het onderzoek van Xu en Petty (2021) juist te interpreteren. Zij onderzochten verschillende soorten tweezijdige boodschappen ten opzichte van een eenzijdige boodschap. In totaal voerden zij drie studies uit. De derde studie was een replicatie van de eerste. Bij deze studies stond de volgende hypothese centraal: Wanneer iemands houding over een onderwerp al langer vaststaat, dan is er waarschijnlijk een significant negatief verband tussen de morele overtuiging en openheid voor de eenzijdige boodschap.

In studie 1 en 3 werd onderzocht wat de invloed was van een tweezijdige boodschap ten opzichte van een eenzijdige boodschap op de openheid van de proefpersonen. De onderzoekers

hebben hiervoor twee onderwerpen gekozen: de invoer van een strengere regelgeving voor het gebruik van wapens en de vrijheid van meningsuiting van nazi's op middelbare scholen. Voor een van deze onderwerpen is duidelijk geen overeenstemming in de Amerikaanse samenleving: wapenbezit. Het andere onderwerp, nazi's hun vrijheid van meningsuiting toestaan, had een duidelijk meerderheidsstandpunt. De effectiviteit van een tweezijdige boodschap bij groepen met verschillende meningen op hun openheid is als volgt onderzocht.

De proefpersonen kregen willekeurig één van de twee onderwerpen toegewezen. Allereerst werd beoordeeld in hoeverre de opvattingen van proefpersonen over dit onderwerp een morele overtuiging hadden. Vervolgens werd hun houding ten opzichte van het onderwerp beoordeeld. Voor de studie met het onderwerp nazi's werd de houding van de proefpersoon ten opzichte van het onderwerp gebruikt om te bepalen wat voor een contra-attitudinale boodschap zij kregen. De proefpersonen kregen een artikel te lezen over het onderwerp dat hen was toegewezen waarin een boodschap met ofwel eenzijdige, ofwel tweezijdige argumentatie was verwerkt. De proefpersonen die de eenzijdige boodschap lazen, kregen twee sterke argumenten te zien met betrekking tot het standpunt waar zij achter stonden. De tweezijdige boodschap bevatte dezelfde sterke argumenten, met de toevoeging van argumenten tegen het standpunt over de wenselijkheid van wapenbezit. Voor de proefpersonen die anti-wapenbezit waren, bevatte de eenzijdige boodschap twee sterke argumenten voor een strengere wapenwet. De tweezijdige boodschap bevatte deze zelfde sterke argumenten en een aantal argumenten tegen. Uit het onderzoek blijkt dat mensen die de tweezijdige boodschap lazen ook hoger scoorden op de variabele openheid. Dat wil zeggen dat mensen meer open stonden voor het standpunt van de auteur. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het relatieve voordeel van een tweezijdige argumentatie ten opzichte van een eenzijdige argumentatie groter is wanneer het standpunt dicht bij hun morele overtuiging is. Het resultaat van deze studies, dat het voordeel van tweezijdige argumentatie groter is bij een standpunt dichtbij hun morele overtuiging, laat een interactie-effect zien. Wanneer mensen een tweezijdige boodschap lezen over een onderwerp dat dicht bij hun morele overtuiging staat, staan zij meer open voor de andere kant van dat standpunt dan wanneer zij een eenzijdige boodschap te zien krijgen.

In studie 2 is voornamelijk de focus gelegd op de inhoud van de boodschap. In deze studie werd onderzocht wat voor soort argumentatie het meeste effect heeft op de proefpersonen. De proefpersonen werden opgedeeld en kregen één van de volgende vier berichten te zien: een eenzijdig bericht; een tweezijdig bericht met sterke argumenten voor de andere kant; een tweezijdig bericht met zwakke argumenten voor de andere kant; een tweezijdig bericht met een korte uitleg waarin de geldigheid van de andere kant wordt erkend. Bij de

boodschap met de sterke argumentatie werden argumenten genoemd als: For example, legally, the debates on whether to have stricter gun control laws often come down to the Second Amendment, whose 18th century context and language have been endlessly parsed and debated. Maar wanneer deze argumenten zwak gemaakt werden, stonden deze personen juist niet meer open voor de andere kant. Bij de boodschap met de zwakke argumentatie werden argumenten genoemd als: For example, we should acknowledge that there is no gun control in Syria, so why should we have it? In studie 2 is de voorspelde interactie tussen morele overtuiging en berichtzijdigheid op openheid gerepliceerd uit studie 1, maar dan alleen wanneer de tweezijdige boodschap sterke argumenten had. Het resultaat laat zien dat deze voorspelde interactie inderdaad niet optrad wanneer de andere kant juist zwakke argumenten gaf. Daarnaast was het tweezijdige bericht met een korte uitleg even effectief als het tweezijdige bericht met sterke argumenten. Deze resultaten laten zien dat wanneer de argumentkwaliteit gemanipuleerd wordt, dit van invloed is op de ontvanger. Wanneer mensen een boodschap te zien kregen met sterke argumenten voor de andere kant van het standpunt, zij meer open stonden voor de andere kant.

Replicatie

Veel studies benadrukken het probleem van de toenemende polarisatie in de maatschappij. Zoals hierboven is uitgelegd, is het moeilijk mensen van mening te doen veranderen wanneer zij ergens sterk van overtuigd zijn. Vanwege het belang en de originaliteit van het onderzoek van Xu en Petty (2021) wordt hun onderzoek gerepliceerd. Replicatieonderzoek houdt in dat onderzoek dat door anderen is uitgevoerd, opnieuw wordt uitgevoerd. Er zijn twee soorten replicaties: *Directe replicatie* waarbij het originele onderzoek in alle kenmerken gekopieerd wordt. Daarnaast is er *conceptuele replicatie*, waarbij dezelfde verbanden tussen concepten worden onderzocht, maar op methodologische andere manieren (Eerland & Van den Bergh, 2016).

De laatste jaren is er steeds meer aandacht besteed aan de vraag wat een integere manier is om onderzoek te doen en erover te rapporteren (Hornikx & Batenburg, 2016). Een opmerkelijke bevinding van integriteit in onderzoeken komt uit een publicatie van het Open Science Collaboration (2015). Een groep onderzoekers repliceerde honderd experimentele psychologiestudies, om te kijken in hoeverre de literatuur vertekende beelden van de werkelijkheid laat zien. Hier werd gevonden dat van de originele studies 97% een significant resultaat opleverde. Bij de replicatiestudies werd slechts bij 36% een significant resultaat gevonden. Daarnaast bleek ook de grootte van de effecten bij replicatiestudies veel lager. De

bevindingen van deze studie doen vermoeden dat literatuur op basis van experimenten geen juiste weerspiegeling is van de werkelijkheid.

Het doel van dit onderzoek is te bepalen of de belangrijke inzichten van Xu en Petty (2021) ook standhouden in Nederland. Daarbij wordt gekeken naar hun tweede studie. Het doel is om inzicht te krijgen in hoeverre boodschappen met twee- in plaats van eenzijdige argumentatie tot meer openheid bij ontvangers leiden bij standpunten die sterk aansluiten bij de morele overtuiging van die ontvangers.

Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek van Xu en Petty (2021) zijn een aantal hypothesen geformuleerd. Xu en Petty (2021) verwachtten dat hoe groter de morele overtuiging is van een persoon, des te meer zij open gaan staan voor het standpunt van de auteur bij een tweezijdige boodschap. In studie 2 verwachtten Xu en Petty (2021) dat het relatieve voordeel van tweezijdige boodschappen boven eenzijdige boodschappen bij deelnemers met hoge morele overtuiging te danken zou zijn aan hun toegenomen waardering voor de auteur van de boodschap. Doel van huidig onderzoek is om het onderzoek van Xu en Petty (2021) te repliceren. Naar aanleiding van de verwachtingen en resultaten in het onderzoek van Xu en Petty (2021) zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

V1: Wat is het effect van verschillende soorten argumentatie in boodschappen op de openheid van de proefpersoon?

- *V1a Leidt een boodschap met tweezijdig sterke argumentatie tot meer openheid bij de proefpersoon dan tweezijdig zwakke argumentatie?*
- *V1b Leidt een boodschap met tweezijdige argumentatie tot meer openheid bij de proefpersoon dan eenzijdige argumentatie?*
- *V1c Leidt een boodschap met tweezijdig zwakke argumentatie tot meer openheid bij de proefpersoon dan tweezijdig beweerde argumentatie?*
- *V1d Leidt een boodschap met tweezijdig zwakke argumentatie tot meer openheid bij de proefpersoon dan tweezijdig beweerde en sterke argumentatie?*

V2: Wat is het effect van verschillende soorten argumentatie in boodschappen op de attitudezekerheid van de proefpersoon?

- *V1a Leidt een boodschap met tweezijdig sterke argumentatie tot meer attitudezekerheid bij de proefpersoon dan tweezijdig zwakke argumentatie?*
- *V1b Leidt een boodschap met tweezijdige argumentatie tot meer attitudezekerheid bij de proefpersoon dan eenzijdige argumentatie?*

- *V1c Leidt een boodschap met tweezijdig zwakke argumentatie tot meer attitudezekerheid bij de proefpersoon dan tweezijdig beweerde argumentatie?*
- *V1d Leidt een boodschap met tweezijdig zwakke argumentatie tot meer attitudezekerheid bij de proefpersoon dan tweezijdig beweerde en sterke argumentatie?*

V3: Leidt een boodschap die overeenkomt met de morele overtuiging van een proefpersoon tot meer openheid?

Als aanvulling op het onderzoek van Xu en Petty (2021) is er bij het huidige onderzoek gekozen om een vraag toe te voegen door een nieuwe afhankelijke variabele in het onderzoek te betrekken. Hierbij is gekeken naar de houding van de proefpersoon ten opzichte van het standpunt voor het lezen van de boodschap, versus de houding van de proefpersoon ten opzichte van het standpunt na het lezen van de boodschap. Deze vraag is toegevoegd te kijken of proefpersonen daadwerkelijk meer polariseren wanneer zij een boodschap te zien krijgen met informatie dat ingaat tegen hun standpunt. De onderzoeksvraag luidt als volgt:

V4: Veranderen mensen mee met hun mening over het standpunt in de richting van het standpunt van de auteur bij het zien van een- en tweezijdige argumentatie?

Methodie

Materiaal

Voor het huidige onderzoek is gebruik gemaakt van een experiment. Om onderwerpen te achterhalen waarover proefpersonen een extreme mening hebben, is een pretest uitgevoerd. In de pretest werden 29 stellingen aan proefpersonen voorgelegd met de vraag in hoeverre zij het eens of oneens waren met deze stelling op een 7-punts Likertschaal. Deze stellingen zijn afkomstig van Debatstelling.nl (z.d.); zie bijlage 2 voor de complete lijst. Uit de pretest kwamen een viertal stellingen naar voren waar de proefpersonen het meest extreem op hebben geantwoord:

1. De wereld is veiliger mét kernwapens dan zonder (stelling 7)
2. Gezelligheidsverenigingen voor studenten doen meer kwaad dan goed (stelling 12)
3. Europese voetbalbonden moeten een gezamenlijk maximumsalaris voor spelers invoeren (stelling 13)
4. Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de samenleving (stelling 24)

In tabel 1 zijn de percentages te zien van de proefpersonen met een extreme mening (1-3, 5-7) op bovenstaande stellingen.

Tabel 1. De percentages (tussen haakjes) van personen die extreem hebben gereageerd op de stellingen.

	Voor / tegen	
Stelling 7	Tegen (67.7)	
Stelling 12	Tegen (66.1)	Voor het onderzoek is stelling
Stelling 13	Voor (74.2)	24 gekozen om voor te leggen
Stelling 24	Tegen (69.4)	aan de proefpersonen:

Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de samenleving.

De meerderheid van de proefpersonen was tijdens de pretest tegen de stelling. Dat betekent dat zij het oneens waren met het feit dat asielzoekers afgesloten moeten blijven van de samenleving tijdens hun procedure. Er is voor deze stelling gekozen omdat Nederland een van de hoogste percentages asielzoekers heeft van Europa (NOS, 2022) en omdat het onderwerp de laatste tijd veel uitgelicht wordt in het nieuws.

Aan de hand van het onderwerp zijn de vier verschillende boodschappen geschreven voor het experiment. Deze boodschappen bevatten dezelfde basis, maar zijn gemanipuleerd zodat elke boodschap een andere argumentatie bevat. De auteur van de boodschap neemt een standpunt in vóór de stelling. De eenzijdige boodschap bevatte uitsluitend argumenten ter ondersteuning van het standpunt. De tekst van de eenzijdige boodschap luidt als volgt, met de argumenten onderstreept:

Steeds meer asielzoekers in Nederland krijgen daadwerkelijk asiel. In 2021 werden er 24.705 verblijfsvergunningen voor bepaalde tijd verleend. Dat zijn er 10.660 meer dan in 2020 en 12.815 meer dan in 2019 blijkt uit cijfers van het CBS. Volgens de prognoses zullen er meer asielzoekers dan gepland in de komende jaren in Nederland aankloppen voor een plek hier. Ik ga laten zien waarom het voor Nederland beter is dat asielzoekers tijdens hun procedure beter afgesloten kunnen blijven van de Nederlandse maatschappij. We horen het de laatste tijd overal: Nederland is te vol. Nederland heeft 17 miljoen inwoners en is op Malta na het dichtstbevolkte land van de EU. En de bevolking in Nederland blijft groeien. Dat komt door het hoge immigratiesaldo. Daarom is het beter om asielzoekers afgesloten te houden voor de samenleving. Zo krijgen zij geen binding met het land. Hierdoor ligt de drempel een stuk lager om Nederland weer te verlaten na hun

procedure. Asielzoekers leggen op dit moment een last op de Nederlandse maatschappij terwijl er al zo veel problemen spelen. Denk aan stikstof, woningbouw, energiecrisis et cetera. Dat stelt professor Van Dijk, hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij concludeert dit op basis van een recent onderzoek dat hij heeft uitgevoerd in Duitsland. Daarom vind ik het van groot belang om asielzoekers tijdens hun procedure afgescheiden te houden van de maatschappij.

De tweezijdige boodschap met sterke argumenten voor de andere kant zijn geschreven vanuit een (fictieve) hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij baseert zijn argumenten op een recent onderzoek uit Duitsland. De tegenargumenten luidden als volgt:

[Denk aan stikstof, woningbouw, energiecrisis et cetera] Ik geef toe dat er ook argumenten tegen het standpunt zijn. Als we willen dat de asielzoekers zo snel mogelijk passen in onze maatschappij, schieten we er niks mee op als we ze tijdens hun asielprocedure afgesloten houden van de maatschappij. Deze mensen zijn op zoek naar veiligheid omdat het in hun eigen land te gevaarlijk is om te wonen. Als wij ze dan tijdens hun asielprocedure zouden afsluiten van de maatschappij kan dit averechts werken op de binding met Nederland. Hoe eerder de asielzoekers een binding hebben met onze maatschappij, hoe eerder zij onderdeel worden van de maatschappij. Dat stelt professor Van Dijk, hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij concludeert dit op basis van een recent onderzoek dat hij heeft uitgevoerd in Duitsland.

De tweezijdige boodschap met zwakke argument voor de andere kant bevatte dezelfde argumenten als de tweezijdig sterke boodschap, echter waren deze geschreven door een (fictieve) hoogleraar Wiskunde aan de Universiteit van Amsterdam. Hij had een onderzoek aangehaald uit de jaren 80 dat is uitgevoerd in Nieuw-Zeeland. Een oud onderzoek in een land dat niet dicht bij Nederland staat. Dat zorgt ervoor dat de argumenten als van lage kwaliteit gezien kunnen worden. Dit wordt ook wel de manipulatie van een autoriteitsargument genoemd.

Tot slot bevatte de tweezijdige neutrale boodschap de tekst van de eenzijdige boodschap en de argumenten voor het standpunt, maar waarin de auteur toegaf dat de andere kant van het standpunt ook geldige redenen had. Het fragment dat bij de beweerde versie hoort is:

[Hij concludeert dit op basis van een recent onderzoek dat hij heeft uitgevoerd in Duitsland]. Ik geef toe dat er ook een aantal argumenten zijn die juist in gaan tegen mijn standpunt. Toch vind ik het van groot belang om asielzoekers tijdens hun procedure afgescheiden te houden van de maatschappij.

De verschillende volledige boodschappen zijn te zien in Bijlage 3

Onderzoeksontwerp

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van tussenproefpersoonsontwerp. De proefpersonen zijn blootgesteld aan één stimulus van een van de vier varianten: eenzijdig – tweezijdig sterk – tweezijdig zwak – tweezijdig beweerd.

Proefpersonen

Voor het onderzoek zijn de proefpersonen geselecteerd op basis van een aantal criteria. De proefpersonen moesten 18 jaar en ouder zijn en een Nederlandse nationaliteit hebben. In totaal hebben 206 proefpersonen deelgenomen aan het onderzoek (ten minste 30 personen per conditie). Daarvan hebben 121 proefpersonen de gehele survey ingevuld tot het einde. Aangezien er uitsluitend proefpersonen nodig waren die tegen de stelling waren, zijn mensen met eruit gefilterd die het (relatief) eens waren met de stelling. Proefpersonen die hoger hebben gescoord dan een 4 op de zevenpuntsschaal zijn verwijderd. Dit betekent dat van de initiële 121 proefpersonen er uiteindelijk 89 (73.6%) zijn meegenomen in de verdere analyse.

De gemiddelde leeftijd was 35 jaar ($M = 35.28$, $SD = 13.89$, range: 20-85). Uit een eenweg variantie-analyse van Versie op Leeftijd bleek geen significant hoofdeffect van Versie ($F(3, 85) < 1$). Van de 89 proefpersonen was 30,3% man en 69,7% vrouw. Uit de χ^2 -toets tussen het Geslacht en Versie bleek geen verband te bestaan ($\chi^2(3) = 1.70$, $p = .638$). Bij de vraag over het opleidingsniveau konden de proefpersonen kiezen uit vijf verschillende antwoordmogelijkheden: Basisschool, middelbare school, MBO, HBO en universiteit. Uit de χ^2 -toets tussen Opleidingsniveau en Versie bleek geen verband te bestaan ($\chi^2(12) = 14.39$, $p = .28$).

Instrumentatie

In het onderzoek zijn verschillende variabelen gemeten. De morele overtuiging van de persoon werd gemeten aan de hand van twee 7-punts Likertschalen, afkomstig uit het onderzoek van Skitka en Morgan (2014). De vragen zijn: (1) Komt dit onderwerp overeen met je morele overtuigingen*? *Moreel gaat over wat goed is en wat fout is. Over normen, over wat moet of hoe het hoort. (2) Is dit onderwerp verbonden met jouw geloof in goed en kwaad? De betrouwbaarheid van de twee items van Morele overtuiging was slecht: $\alpha = .33$. Gezien de slechte betrouwbaarheid van de morele overtuiging is deze variabele komen te vervallen. Dit betekent ook dat daarmee de betrokken onderzoeksvraag (V3) ook onbeantwoord blijft.

De tweede variabele is de attitude ten opzichte van het standpunt voor het lezen van de boodschap. Hierbij kregen proefpersonen drie keer dezelfde stelling te zien met drie zevenpunts semantische differentialen: *Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure*

afgescheiden blijven van de samenleving. (1 = helemaal mee oneens, 7 = helemaal mee eens; 1 = heel slecht idee 7 = heel goed idee; 1 = heel onverstandig, 7 = heel verstandig). De betrouwbaarheid van de Attitude voor het bericht bestaande uit drie items was goed: $\alpha = .96$.

De derde variabele die is gemeten is de openheid van de proefpersoon ten opzichte van van het tegenstandpunt van de hoogleraar. De houding van de proefpersoon is gemeten aan vier items die Xu en Petty (2021) hebben opgesteld. De vier vragen die zijn opgesteld inclusief de zevenpunts semantische differentiaal zijn: Hoe waarschijnlijk is het dat je dit artikel zal delen met vrienden? (1 = zeer onwaarschijnlijk, 7 = zeer waarschijnlijk), Respecteer je het standpunt dat de auteur in het artikel inneemt? (1 = helemaal niet, 7 = helemaal wel), Hoe waarschijnlijk is het dat je nog een artikel wil lezen met hetzelfde standpunt, zodat je een beter perspectief op de kwestie kan krijgen? (1 = zeer onwaarschijnlijk, 7 = zeer waarschijnlijk), In hoeverre herken je je jezelf in de argumenten die de schrijver geeft voor zijn standpunt? (1 = helemaal niet, 7 = helemaal wel). De betrouwbaarheid van de Openheid andere kant bestaande uit vier items was goed: $\alpha = .80$.

De vierde variabele die is gemeten is de attitudezekerheid van de proefpersonen. De attitudezekerheid is gemeten aan de hand van vier items die Xu en Petty (2021) hebben opgesteld. De vier vragen, inclusief de zevenpunts semantische differentiaal, zijn: Hoe zeker ben je dat je weet wat je echte houding is ten opzichte van asielzoekers in Nederland? (1 = helemaal niet zeker, 7 = helemaal zeker), Hoe zeker weet je dat jouw houding ten opzichte van asielzoekers in Nederland de juiste houding is? (1 = helemaal niet zeker, 7 = helemaal zeker), Hoe belangrijk is jouw houding ten opzichte van asielzoekers in Nederland voor jou? (1 = heel onbelangrijk, 7 = heel belangrijk), In hoeverre maakt jouw houding ten opzichte van asielzoekers in Nederland je wie je bent als persoon? (1 = helemaal niet, 7 = helemaal wel). De betrouwbaarheid van de Attitudezekerheid bestaande uit vier items was adequaat: $\alpha = .78$.

De vijfde variabele die is gemeten is de nameting van de attitude ten opzichte van het de boodschap. Deze attitude is op dezelfde manier gemeten als de attitude voorafgaand aan het bericht. De betrouwbaarheid van de Attitude na het bericht bestaande uit drie items was goed: $\alpha = .98$.

Tot slot is er ook een controlevariabele meegenomen in het onderzoek. Hierbij is de waardering voor de argumentatie en het standpunt van de auteur in de boodschap gemeten met een zevenpunts semantische differentiaal: 1 = heel zwak, 7 = heel sterk. Voor de controlevariabele is één vraag gesteld: Hoe sterk vond je de argumenten van de journalist/professor? Deze controlevraag is toegevoegd om na te gaan in hoeverre de zwakke versie als zwak werd beoordeeld en de sterke versie als sterk werd beoordeeld.

Procedure en statistische toetsing

Door middel van Qualtrics (Bijlage 3) is het experiment afgenomen. Eerst werden de attitude voor het bericht gemeten en de morele overtuiging van de proefpersonen. Daarna kregen zij willekeurig een van de vier boodschappen te zien. Na de boodschap kregen zij direct de controlevraag om erachter te komen wat hun houding was ten opzichte van de argumenten van de auteur van het stuk. Vervolgens werden de houding ten opzichte van de andere kant, de attitudezekerheid en de attitude na het bericht bevestigd. Tot slot kregen zij vragen over de demografische kenmerken. De leeftijd werd bevestigd middels een open vraag. Vervolgens werd middels een meerkeuzevraag gevraagd met welk gender de proefpersoon zich identificeert (man, vrouw, geen van beide, zeg ik liever niet). Daarna werd middels een meerkeuzevraag de vraag gesteld welke nationaliteit de proefpersoon had (Nederlands, anders). Tot slot werd het opleidingsniveau bevestigd middels een meerkeuzevraag (Basisschool, middelbare school, MBO, HBO, Universiteit). De vragenlijst had in totaal een duur van maximaal 10 minuten.

Door middel van univariate variantieanalyses voor effectiviteit van de boodschap (bestaande uit attitude voor het bericht, attitude na het bericht, houding en attitudezekerheid) is bestudeerd of er verschillen waren tussen de verschillende versies van het materiaal. Hiervoor zijn verschillende statistische toetsingen uitgevoerd. Om het effect van de verschillende versies op de variabelen in kaart te brengen zijn verschillende contrastanalyses uitgevoerd. Middels verschillende contrastanalyses is gekeken of er verschil is in de beoordeling van de sterke en zwakke argumenten. Hierbij is gekeken of de zwakke variant ook daadwerkelijk als zwakker wordt beoordeeld en de sterke variant als sterker wordt beoordeeld door proefpersonen. Daarnaast is er ook gekeken naar de openheid ten opzichte van de verschillende boodschappen

Om na te gaan of er een verandering is in de houding van de proefpersoon voor en na het bericht is een eenweg variantieanalyse met herhaalde metingen uitgevoerd.

Resultaten

Openheid ten opzichte van het standpunt van de tegenpartij

Om het effect van de verschillende boodschappen op de openheid van de proefpersonen te toetsen (V1), is een variantieanalyse uitgevoerd. Uit de eenweg variantie-analyse van Versie op Openheid tegenpartij bleek een significant hoofdeffect van Versie ($F(4, 85) = 174.23, p < .001$).

Hieruit kan worden opgemaakt dat de verschillende boodschappen een effect hadden op de openheid van de proefpersonen ten opzichte van het standpunt van de tegenpartij.

Om antwoord te krijgen op de onderzoeksvragen zijn vier contrastanalyses uitgevoerd. Om te achterhalen of er een effect was van kwaliteit van de argumentatie (sterke argumentatie versus zwakke argumentatie; V1a) op de openheid van de proefpersoon is een contrastanalyse uitgevoerd. Hierbij is gekeken naar de boodschap die de tweezijdig zwakke argumentatie bevatte en de boodschap die de tweezijdig sterke boodschap bevatte. Deze contrastanalyse wees een significant effect uit op openheid ($F(1,85) = 11.59, p = .001$). De openheid bij proefpersonen die een tekst met sterke argumenten ($M = 3.68, SD = 0.27$) te zien kregen bleek hoger dan proefpersonen die een tekst met zwakke argumenten ($M = 2.41, SD = 0.26$) te zien kregen.

Om te achterhalen of er een effect was van eenzijdige versus tweezijdige argumentatie op de openheid van de proefpersoon is een contrastanalyse uitgevoerd. (Eenzijdige argumentatie tweezijdige argumentatie; V1b) Hierbij is gekeken naar de boodschap die de eenzijdige argumentatie bevatte aan de ene kant en de drie boodschappen met de verschillende soorten tweezijdige argumentatie (Sterk, zwak en beweerd) aan de andere kant. Deze contrastanalyse wees geen significant effect uit voor openheid ($F(1,85) < 1$). Dat wil zeggen dat de argumentatie in een tekst (eenzijdig versus tweezijdig) geen invloed had op de openheid ten opzichte van het standpunt van de tegenpartij.

Om te achterhalen of er een effect was van het soort tweezijdige boodschap (tweezijdig zwakke argumentatie versus tweezijdig beweerde argumentatie; V1c) op de openheid van de proefpersoon is een contrastanalyse uitgevoerd. Deze contrastanalyse wees een significant effect uit op openheid ($F(1, 85) = 12.32, p < .001$). De openheid bij proefpersonen die een tekst met tweezijdig zwakke argumenten ($M = 2.41, SD = 0.27$) te zien kregen bleek lager dan proefpersonen die een tekst met tweezijdig beweerde argumenten ($M = 3.60, SD = 0.23$) te zien kregen.

Omdat de openheid bij proefpersonen met een boodschap met tweezijdig zwakke argumentatie lager bleek dan bij proefpersonen met een boodschap met een tweezijdig beweerde argumentatie, is ook gekeken naar het contrast tussen de tweezijdig zwakke argumentatie versus de tweezijdig sterke en tweezijdig beweerde argumentatie. (Tweezijdig zwakke argumentatie versus tweezijdig beweerde en sterke argumentatie; V1d) Deze contrastanalyse wees een significant effect uit voor openheid ($F(1,85) = 15.71, p < .001$). De openheid bij proefpersonen die een tekst met tweezijdig zwakke argumenten ($M = 2.41, SD = 0.27$) te zien kregen bleek lager dan proefpersonen die een tekst met of de tweezijdig sterke

argumenten ($M = 3.68$, $SD = 0.27$) of de tweezijdige beweerde argumenten ($M = 3.64$, $SD = 0.23$) lezen.

Attitudezekerheid

Om het effect van de verschillende boodschappen op de attitudezekerheid van de proefpersonen te toetsen (V2), is een variantieanalyse uitgevoerd. Uit de eenweg variantie-analyse van Versie op Attitudezekerheid bleek een significant hoofdeffect van Versie ($F(4, 85) = 236.19$, $p < .001$). Om te achterhalen wat het verschil was tussen de versies op de attitudezekerheid van de proefpersonen, zijn verschillende contrastanalyses uitgevoerd. Voor elk van de vier hierboven beschreven vergelijkingen bleek geen significant effect op te treden voor het contrast op de attitudezekerheid van de proefpersonen: Dat wil zeggen dat er de verschillende versies geen invloed hadden op de attitudezekerheid van de proefpersonen (Tweezijdig sterk – tweezijdig zwak: ($F(1,85) < 1$, $p = .932$); Eenzijdig – tweezijdig: ($F(1,85) < 1$, $p = .436$); Tweezijdig zwak – tweezijdig beweerde: ($F(1,85) = 2.16$, $p = .145$); Tweezijdig zwak – tweezijdig beweerde en tweezijdig sterk: ($F(1,85) < 1$, $p = .446$))

Attitudeverandering voor en na het lezen van de boodschap

Om het effect van de verschillende versies op de attitudeverandering van de proefpersonen te toetsen is een ANOVA uitgevoerd (V4). Uit de eenweg variantie-analyse van Versie op Attitudeverandering bleek geen significant interactie effect van Versie ($F(3,85) = 2.936$, $p = .09$). Zoals in het theoretisch kader beschreven staat, blijkt uit eerdere onderzoeken (Xu & Petty, 2021) dat een sterke argumentatie zorgt voor meer attitudeverandering dan een zwakke argumentatie. Gezien dit al uit eerdere onderzoeken is gekomen, mag hier de significantie van .09 door 2 gedeeld worden. Dit zorgt voor het volgende resultaat: Uit de eenweg variantie-analyse van Versie op Attitudeverandering bleek een significant hoofdeffect van Versie ($F(3,85) = 2.936$, $p = .05$). De Attitudeverandering bij de sterke versie ($M = 0.37$, $SD = 0.25$) bleek hoger dan die van de zwakke versie ($M = 0.22$, $SD = 0.24$).

Controlevariabele: Perceptie van de kwaliteit ten opzichte van zwakke en sterke argumenten

Om de houding van de proefpersoon ten opzichte van de kwaliteit van de sterke en de zwakke argumentaties te toetsen, is een t -toets uitgevoerd. Uit een t -toets van Versie (sterk en zwak) op de perceptie van de kwaliteit bleek er een significant verschil te zijn tussen proefpersonen wat betreft hun perceptie van kwaliteit ($t(35.66) = 3.39$, $p = .012$). Proefpersonen die de sterke versie

($M = 4.60$, $SD = 1.27$) te zien kregen bleken een hogere perceptie van argumentkwaliteit te hebben dan proefpersonen die de zwakke versie ($M = 2.90$, $SD = 1.84$) te zien kregen.

Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om na te gaan of boodschappen met tweezijdige in plaats van eenzijdige argumentatie meer leiden tot openheid en attitudezekerheid bij proefpersonen die een sterke morele overtuiging heeft. Dit deel van het onderzoek repliceert studie 2 van Xu en Petty (2021). Daarnaast is er ook gekeken naar de attitudeverandering van de proefpersoon voor en na het zien van de boodschap.

De resultaten van het onderzoek van Xu en Petty (2021) toonden in studie 2 een significant effect voor de morele overtuiging en de berichtzijdigheid. Dit effect is niet gevonden in huidige studie. De variabele morele overtuiging had een te lage betrouwbaarheid en is daarom komen te vervallen in dit onderzoek. Hiermee kan geconcludeerd worden is dat het huidige onderwerp in dit onderzoek, vluchtelingen, zich in Nederland niet leent voor een hoge morele overtuiging. Een aanbeveling voor mogelijk vervolgonderzoek is dan ook om meer onderzoek te doen naar morele overtuigingen in Nederland en de invloed hiervan op verschillende boodschappen en verschillende soorten argumentatie. Wat ook een aanbeveling zou kunnen zijn, is om de vragen met betrekking tot mensen hun morele overtuigingen te vereenvoudigen. Wellicht waren de vragen in huidig onderzoek wat moeilijk om te begrijpen voor sommige proefpersonen, ondanks de uitleg die erbij geschreven stond.

De verwachting was dat een boodschap met tweezijdige argumentatie zou leiden tot meer openheid bij een proefpersoon dan een boodschap met eenzijdige argumentatie. Voor deze verwachting werd in huidig onderzoek geen ondersteuning gevonden. Wanneer de proefpersonen een tekst te zien kregen met een tweezijdige argumentatie was de openheid ten opzichte van het standpunt van de tegenpartij niet hoger dan wanneer zij een tekst met eenzijdige argumentatie te zien kregen. Het uitblijvende effect komt niet overeen met de resultaten van Xu en Petty (2021). Een verklaring voor dit uitblijvende effect kan zijn dat het onderzoek van Xu en Petty (2021) in Amerika is uitgevoerd. In het onderzoek van Xu en Petty (2021) is een onderwerp gebruikt wat al jaren speelt in Amerika, namelijk wapenbezit. In studie 3 van het onderzoek van Xu en Petty (2021) is daarom ook gebruik gemaakt van een onderwerp wat vrij nieuw is, namelijk de mondkapjesplicht in de Covid pandemie. Hieruit bleek dat mensen dan meer open stonden voor een tweezijdige argumentatie dan eenzijdige argumentatie.

Er is weliswaar voor beide argumentaties een effect op openheid gevonden, echter was deze hoger bij de tweezijdige dan bij de eenzijdige.

Daarnaast was er de vraag of een boodschap met sterke argumentatie die tegen het standpunt van de proefpersoon in gaat, leidt tot meer openheid bij een proefpersoon dan wanneer zij een boodschap te zien krijgen met zwakke argumentatie die tegen het standpunt van de proefpersoon ingaat. Voor deze verwachting werd in huidig onderzoek ondersteuning gevonden. Wanneer de proefpersonen een tekst te zien kregen met een sterke argumentatie die ingaat tegen hun eigen standpunt, was de openheid ten opzichte van het standpunt van de tegenpartij hoger dan wanneer zij een boodschap met een zwakke argumentatie te zien kregen. Dit komt overeen met het onderzoek van Xu en Petty (2021). Dus de proefpersonen waren voorafgaand het onderzoek tegen de stelling: zij waren het niet eens met het gegeven dat we vluchtelingen af moeten sluiten van de maatschappij. De auteur in de boodschap gaf juist argumenten waarom het wel van belang is om deze mensen af te sluiten van de maatschappij. Dit suggereert dat mensen daadwerkelijk meer open staan voor een boodschap met sterke argumenten die tegen hun eigen standpunt in gaan dan een boodschap met zwakke argumenten die tegen hun eigen standpunt in gaan.

Voor de variabele attitudezekerheid was de vraag of een boodschap met tweezijdige argumentatie leidt tot meer attitudezekerheid bij de proefpersoon dan eenzijdige argumentatie. Voor deze verwachting is in huidig onderzoek geen ondersteuning gevonden. Wanneer sprake was van een boodschap met tweezijdige argumentatie was de attitudezekerheid niet hoger dan wanneer er sprake was van een boodschap met eenzijdige argumentatie. Dit komt mogelijk omdat het onderzoek van Xu en Petty (2021) in Amerika is uitgevoerd bij een onderwerp waar mensen al een hele lange tijd een hele zekere mening over hebben, namelijk wapenbezit en de nazi's. Het onderwerp vluchtelingen is de laatste tijd meer in het nieuws wat er voor kan zorgen dat de proefpersonen wel een extremere mening erover hebben. Maar dat wil niet zeggen dat deze mening al vastgeroest zit in hun morele overtuiging. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek zou dan ook zijn om een onderwerp te kiezen waar mensen wel een extreme mening over hebben die ze ook al een tijd hebben. Net zoals wapenbezit in Amerika. Dit is een onderwerp wat jaren terug ook al speelde waardoor mensen langer de tijd hebben gehad om een (extreme) mening hierover in te nemen.

De resultaten van de pretest in het onderzoek met betrekking tot de extreme mening van een proefpersoon komen overeen met de resultaten van het hoofdonderzoek. In beide gevallen was ongeveer 70 procent het oneens met de stelling. Hieruit kan dus opgemaakt worden dat de proefpersonen het materiaal van het onderzoek aandachtig gelezen hebben en de stelling hen

aan het denken heeft gezet. En dat is terug te zien in de resultaten. De verwachting was dat mensen meer polariseerden na het zien van de argumenten van de auteur en dus extremer achter hun eigen mening gingen staan. Ofwel: mensen veranderen mee met hun mening over het standpunt, tegen de richting in van de auteur. Zij worden dus extremer in hun eigen mening. Echter, het tegendeel is gebeurd. Ongeacht de versie heeft er een verschuiving in de andere richting plaatsgevonden en zijn de proefpersonen meegegaan met de tegenargumenten van de auteur. Dat betekent dat de proefpersonen in het huidige onderzoek juist minder polariseerden na het zien van argumenten die tegen hun eigen standpunt ingaan. Een mogelijke verklaring voor dit opvallende resultaat geven Hahn en Hornikx (2016). Mensen passen hun mening slechts in beperkte mate aan bij nieuw bewijs. Ze worden het meer of minder mee eens, al naar gelang het soort bewijs dat ze zien. Dat is in huidig onderzoek gebeurd: wanneer mensen de argumenten van de auteur te zien kregen, en dus nieuwe informatie, hoe meer zij meebewogen in de richting van het standpunt van de auteur.

In het onderzoek is ook een controlevariabele meegenomen om na te gaan wat de perceptie van de proefpersonen was ten opzichte van de argumentkwaliteit. Uit de resultaten bleek dat de proefpersonen die de sterke argumenten te zien kregen ook een hogere kwaliteitsperceptie hadden dan de proefpersonen die de zwakke argumenten te zien kregen. De argumenten die gebruikt zijn in de verschillende versies waren hetzelfde, echter werd een andere wetenschapper en onderzoek aangehaald. In vervolgonderzoek zou gekeken kunnen worden naar ook daadwerkelijk andere argumenten bij sterke en zwakke tegenargumentatie te gebruiken om te kijken hoe mensen dan opschuiven in de richting van het standpunt van de auteur. Denk hierbij bijvoorbeeld aan drogredenen. Deze vallen meer op als zwak dan een gemanipuleerd autoriteitsargument. Een drogreden valt meer op dan een professor die niet gerelateerd is aan een onderwerp, bijvoorbeeld een hoogleraar Wiskunde die iets vertelt over vluchtelingen.

Uit de resultaten is gekomen dat mensen geen extremere mening krijgen en ook niet polariseren nadat ze zijn blootgesteld aan de boodschappen met verschillende argumentaties. Het maakt niet uit of ze een eenzijdige, sterke tweezijdige, zwakke tweezijdige of een beweerde tweezijdige argumentatie te zien krijgen. Het is niet zo dat de mensen met hun standpunt voor het onderwerp helemaal mee veranderen in de richting van het tegenstandpunt van de auteur van de boodschap, maar is er wel een verschuiving zichtbaar in de richting van het standpunt van de auteur. Een mogelijke verklaring hiervoor is het gevoelige onderwerp. Azielzoekers is een onderwerp wat de laatste tijd meer media-aandacht krijgt en door argumenten te benoemen

die ook een kant van het verhaal laten zien worden mensen zich wellicht bewuster van het feit wat de vluchtelingen moeten doorstaan om Nederland in te komen.

Literatuurlijst

Allen, M. (1991). Meta-analysis comparing the persuasiveness of one-sided and two-sided messages. *Western Journal of Speech Communication*, 55(4), 390–404. <https://doi.org/10.1080/10570319109374395>

Almatarneh, S. & Gamallo, P. (2018). Linguistic Features to Identify Extreme Opinions: An Empirical Study. *Intelligent Data Engineering and Automated Learning – IDEAL 2018*, 215–223. https://doi.org/10.1007/978-3-030-03493-1_23

Cardenal, A. S., Aguilar-Paredes, C., Galais, C. & Pérez-Montoro, M. (2019). Digital Technologies and Selective Exposure: How Choice and Filter Bubbles Shape News Media Exposure. *The International Journal of Press/Politics*, 24(4), 465–486. <https://doi.org/10.1177/1940161219862988>

Chu, G. C. (1967). Prior familiarity, perceived bias, and one-sided versus two-sided communications. *Journal of Experimental Social Psychology*, 3(3), 243–254. [https://doi.org/10.1016/0022-1031\(67\)90026-1](https://doi.org/10.1016/0022-1031(67)90026-1)

Debatstelling.nl (z.d.) 350+ debatstellingen voor in de klas. Geraadpleegd op 9 september 2022, van <http://www.debatstelling.nl/>

Eerland, A., & Bergh, H. van den (2016). Empirische basis van conclusies: Handvatten voor de empirische taalonderzoeker. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 38 (2), 139-146.

Harteveld, E., Kokkonen, A., Linde, J., & Dahlberg, S. (2021). A tough trade-off? The asymmetrical impact of populist radical right inclusion on satisfaction with democracy and government. *European Political Science Review*. doi:10.1017/S1755773920000387

Hazenoot, R. (2022, 18 oktober). Thierry Baudet steunt Poetin, omdat de wereld wordt geregeerd door 'globaal complot van kwaadaardige reptielen. Noordhollands Dagblad. geraadpleegd op maandag 14 november 2022 van https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20221017_68034390?utm_source=google

Batenburg, A. & Hornikx, J. (2016). Integriteit in kwantitatief, empirisch onderzoek. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 38(2), 193–200. <https://doi.org/10.5117/tvt2016.2.bate>

Hovland, C. I., Janis, I. L., & Kelley, H. H. (1953). *Communication and persuasion; psychological studies of opinion change*. New Haven, CT: Yale University Press.

Katz Elihu, Lazarsfeld Paul, Roper Elmo. 1955. *Personal Influence: The Part Played by People in the Flow of Mass Communication*. New York: Routledge.

Kennisplatform Inclusief Samenleven (z.d.). Wat is polarisatie? Geraadpleegd op 6 april 2023, van <https://www.kis.nl/artikel/wat-polarisatie>

Klapper Joseph. T. 1960. *The effects of mass communication*. New York, NY, US: Free Press.

Lord, C. G., Ross, L. & Lepper, M. R. (1979). Biased assimilation and attitude polarization: The effects of prior theories on subsequently considered evidence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37(11), 2098–2109. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.37.11.2098>

Luttrell, A., Petty, R. E., Bri.ol, P., & Wagner, B. C. (2016). Making it moral: Merely labeling an attitude as moral increases its strength. *Journal of Experimental Social Psychology*, 65, 82–93.

Müller, P., Schemer, C., Wettstein, M., Schulz, A., Wirz, D. S., Engesser, S., & Wirth, W. (2017). The Polarizing Impact of News Coverage on Populist Attitudes in the Public: Evidence From a Panel Study in Four European Democracies, *Journal of Communication*, 67(6), 968–992. doi: 10.1111/jcom.12337

O’Keefe, D. J. (1999). How to Handle Opposing Arguments in Persuasive Messages: A Meta Analytic Review of the Effects of One-Sided and Two-Sided Messages. *Annals of the International Communication Association*, 22(1), 209–249. <https://doi.org/10.1080/23808985.1999.11678963>

Open Science Collaboration (2015). Estimating the reproducibility of psychological science. *Science*, 349 (6251), aac4716.

Post, R. (2009), “Hate speech”, in Hare, I. and Weinstein, J. (Eds), *Extreme Speech and Democracy*, Oxford University Press, New York, NY, pp. 123-138.

Ramos, M., Shao, J., Reis, S.D.S., Anteneodo, C., Andrade, J.S., Havlin, S. & Makse, H.A. (2015). How does public opinion become extreme? *Scientific Reports*, 5(1), 1-14. doi: 10.1038/srep10032

RTL Nieuws, 10 januari 2023. Nieuwe campagne tegen polarisatie: 'Voordat je het weet, verlies je elkaar'. Geraadpleegd op 7 april 2023, van <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5358311/sire-campagne-polarisatie-gevoelige-onderwerpen-zwarte-piet>

Schmitt, J.B., Rieger, D., Rutkowski, O., Ernst, J. (2018). Counter-messages as prevention or promotion of extremism?! The potential role of YouTube: Recommendation algorithms. *Journal of Communication*, 68(4), 780–808. doi: 10.1093/joc/jqy029

Sire (z.d.). Waarom deze campagne. Geraadpleegd op 9 april 2023, van <https://polarisatieverlieselkaarniet.sire.nl/waarom>

Skitka, L. J. (2010). The psychology of moral conviction. *Social and Personality Psychology Compass*, 4(4), 267–281.

Strandberg, K., Himmelroos, S., & Grönlund, K. (2019). Do discussions in like-minded groups necessarily lead to more extreme opinions? Deliberative democracy and group polarization. *International Political Science Review*, 40(1), 41-57. doi: 10.1177/0192512117692136

Universiteit van Nederland. (z.d.) Hoe ga je in gesprek met iemand met een extreme mening? Geraadpleegd op 14 november 2022, van <https://www.universiteitvannederland.nl/college/hoe-ga-je-in-gesprek-met-iemand-met-een-extreme-mening>

Van Bavel, J. J., Rathje, S., Harris, E., Robertson, C., & Sternisko, A. (2021). How social media shapes polarization. *Trends in Cognitive Sciences*, 25 (11), 913-916.

Van Swol, L.M., Prahl, A., Klob, M.R., Lewis, E.A., Carlsson, C. (2016). The Language of Extremity: The Language of Extreme Members and How the Presence of Extremity Affects Group Discussion. *Journal of Language and Social Psychology*, 35(6) 603–627. doi: 10.1177/0261927X16629788.

Wagner, M.W. & Gruszczynski, M. (2018). Who gets covered? Ideological extremity and news coverage of members of the US Congress, 1993 to 2013. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 95(3), 670-690. doi: 10.1177/1077699017702836

Westerwick, A., Johnson, B. K., & Knobloch-Westerwick, S. (2017). Confirmation biases in selective exposure to political online information: Source bias vs. content bias. *Communication Monographs*, 84(3), 343-364. doi: 10.1080/03637751.2016.1272761

Wright, J. C., Cullum, J., & Schwab, N. (2008). The cognitive and affective dimensions of moral conviction: Implications for attitudinal and behavioral measures of interpersonal tolerance. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34(11), 1461–1476.

Xu, M. & Petty, R. E. (2021). Two-Sided Messages Promote Openness for Morally Based Attitudes. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 48(8), 1151–1166.
<https://doi.org/10.1177/0146167220988371>

Bijlage 1: Checklist Ethische toetsing

Checklist ETC-GW (versie 1.8, april 2022)

U vult de vragen in door bij het gekozen antwoord te klikken op het vierkantje

Na klikken verschijnt er in dit vierkantje een kruis

1. Gaat u data verzamelen bij proefpersonen?

Ja → doorgaan met vragenlijst

Nee → Wordt er gebruik gemaakt van een bestaande dataset en wordt voldaan aan de ETC-GW richtlijnen**?

Ja → toetsing is niet noodzakelijk → einde checklist

Nee → neem contact op met de ETC-GW om te bekijken of toetsing noodzakelijk is

** Richtlijnen: - er is ethische goedkeuring verleend voor de oorspronkelijke dataverzameling, - deelnemers hebben toestemming gegeven voor hergebruik van de onderzoeksdata ofwel het hergebruik past binnen het oorspronkelijke onderzoeksdoel.

2. Is een zorginstelling bij het onderzoeksplan betrokken?

Toelichting: dit is het geval als één van de situaties a/b/c hierna van toepassing is op het voorgenomen onderzoek.

- A. één of meer medewerkers van een zorginstelling is bij het onderzoek betrokken als opdrachtgever of verrichter/uitvoerder
- B. het onderzoek vindt plaats binnen de muren van de zorginstelling, en dient naar de aard van het onderzoek normaliter niet buiten de muren van de zorginstelling plaats te vinden
- C. aan het onderzoek nemen patiënten/cliënten van de zorginstelling (in de hoedanigheid van behandeling) deel

Nee → doorgaan met vragenlijst

Ja → Heeft een Medisch-Ethische Toetsingscommissie geoordeeld dat het geplande onderzoek niet WMO-plichtig is of voldoet het onderzoek aan een van de [standaard onderzoeksmethoden](#), zoals beschreven door de ETC-GW?

Ja → doorgaan met vragenlijst

Nee → Deze aanvraag moet door een erkende Medisch-Ethische Toetsingscommissie behandeld worden, bijvoorbeeld de [CMO Regio Arnhem Nijmegen](#). Als toetsing door een erkende METC reeds heeft plaatsgevonden → doorgaan met vragenlijst. Als deze toetsing nog niet heeft plaatsgevonden → einde checklist

3. Is er sprake van een [medisch-wetenschappelijk onderzoek dat mogelijk risico's met zich meebrengt](#) voor de deelnemende persoon?

- Nee → doorgaan met vragenlijst
- Ja → Deze aanvraag moet door een erkende Medisch-Ethische Toetsingscommissie behandeld worden, bijvoorbeeld de [CMO Regio Arnhem Nijmegen](#) → einde checklist

Standaard-onderzoeksmethode

4. Valt de methode van het beoogde onderzoek onder een van de [beschreven standaardonderzoeken](#) van de FdL of FFTR?

- Ja → **(naam en nummer standaard invullen)** → doorgaan met vragenlijst
- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist

Deelnemende personen

5. Gaat het bij het voorgenomen onderzoek om een gezonde populatie?

- Ja → doorgaan met vragenlijst
- Nee → toetsing noodzakelijk**, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

** Uitzondering voor onderzoek met patiënten die deelnemen aan een van de beschreven standaardonderzoeken op gebied van de taal- en spraakpathologie

6. Is er sprake van onderzoek bij minderjarigen (<16 jaar) of bij wilsonbekwamen?

- Ja → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Nee → doorgaan met vragenlijst

Aard van het onderzoek

7. Wordt er een methode gebruikt die het mogelijk maakt bij toeval een bevinding te doen waarvan de deelnemende persoon op de hoogte zou moeten worden gesteld?

- Ja → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Nee → doorgaan met vragenlijst

8. Worden deelnemende personen aan handelingen onderworpen of worden aan de deelnemende personen bepaalde gedragswijzen opgelegd die ongerief kunnen inhouden?

- Ja → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Nee → doorgaan met vragenlijst

9. Zijn de in te schatten risico's verbonden aan het onderzoek minimaal?

- Ja → doorgaan met vragenlijst
- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

10. Wordt er een andere vergoeding geboden aan de deelnemende personen dan gebruikelijk?

- Ja → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Nee → doorgaan met vragenlijst

11. Indien er [misleiding](#) plaatsvindt, voldoet de procedure dan aan de eisen zoals beschreven in het protocol van de ETC-GW?

- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Ja → doorgaan met vragenlijst
- Misleiding is niet van toepassing

12. Wordt voldaan aan de standaardregels in verband met [anonimiteit en privacy](#) zoals beschreven in het protocol van de ETC-GW?

- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Ja → doorgaan met vragenlijst

Afname van het onderzoek

13. Worden deelnemers geworven via het Radboud Research Participation System (SONA) en/of wordt het onderzoek in het CLS Lab uitgevoerd?

- Nee → doorgaan met vragenlijst
- Ja → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)

14. Wordt het onderzoek bij een externe instelling (bijv. school,) uitgevoerd?

- Nee → doorgaan met vragenlijst
- Ja → Heeft/krijgt u schriftelijke toestemming van deze instelling?
 - Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
 - Ja → doorgaan met vragenlijst

15. Is er een aanspreekpunt waar deelnemende personen terecht kunnen met vragen over het onderzoek en worden zij hiervan op de hoogte gesteld?

- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Ja → doorgaan met vragenlijst

16. Wordt aan deelnemende personen duidelijk waar klachten over deelname aan het onderzoek kunnen worden geuit en hoe deze behandeld zullen worden?

- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Ja → doorgaan met vragenlijst

17. Zijn de deelnemende personen volledig vrij om deel te nemen aan het onderzoek, en om hiermee op elk moment te stoppen wanneer zij dat willen, om welke reden dan ook?

- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Ja → doorgaan met vragenlijst

18. Worden deelnemende personen voorafgaand aan deelname voorgelicht over doel, aard en duur, risico's en bezwaren van de studie? (zie [toelichting over informatie en toestemming](#) en [voorbeelddocumenten](#))

- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Ja → doorgaan met vragenlijst

19. Tekenende deelnemende personen en/of hun vertegenwoordigers voor toestemming deelname aan onderzoek? (zie [toelichting over informatie en toestemming](#) en [voorbeelddocumenten](#))

- Nee → toetsing noodzakelijk, einde checklist → [ga naar toetsprocedure](#)
- Ja → **checklist afgerond**

Voeg het ingevulde bestand bij het onderzoeksvorstel dat u bij de scriptiebegeleider indient.

Als uit de checklist blijkt dat u een goedkeuring van de ETC-GW nodig hebt, zal de formele toetsprocedure van de ETC-GW moeten worden doorlopen door de scriptiebegeleider.

Bijlage 2: Stellingen die gebruikt zijn tijdens de pretest

1	De NAVO moet lidmaatschap aanbieden aan buurlanden van Rusland die zich bedreigd voelen
2	De overheid moet psychopaten vanaf hun vroege jeugd opsporen en isoleren van de maatschappij
3	Illegaal verkregen bewijs moet toelaatbaar zijn in strafzaken
4	Abortuswetgeving moet bepaald worden door referenda waarbij alleen vrouwen mogen stemmen
5	De media zouden niet moeten berichten over individuele zelfmoorden
6	De VS moeten alle troepen uit Zuid-Korea terugtrekken in ruil voor nucleaire ontwaping door Noord-Korea
7	De wereld is veiliger mét kernwapens dan zonder
8	Het aanbieden van vermeende therapieën tegen homoseksualiteit moet verboden worden
9	De bijstandsuitkeringen van gok- en alcoholverslaafden moeten worden stopgezet
10	Dancefeesten met veel harddruggebruik moeten verboden worden
11	De overheid moet huismannen en -vrouwen een loon uitbetalen
12	Gezelligheidsverenigingen voor studenten doen meer kwaad dan goed
13	Europese voetbalbonden moeten een gezamenlijk maximumsalaris voor spelers invoeren
14	Ongevaccineerde kinderen moet de toegang tot school worden geweigerd
15	Het is onethisch om dieren te doden voor voedselproductie
16	Oorlogsvluchtelingen moeten verplicht meewerken aan de wederopbouw in het thuisland zodra het veilig kan
17	Gezichtsbedekkende kleding moet verboden worden in de publieke ruimte
18	Een poging tot een misdaad moet even zwaar bestraft worden als de misdaad
19	Mensen met een gezonde levensstijl moeten hoger op de wachtlijst voor donororganen worden geplaatst
20	Verplichte anticonceptie moet mogelijk zijn bij ouders die bewezen ongeschikt zijn gebleken bij het opvoeden van kinderen
21	Nieuwe arbeidsmigranten moeten na afloop van hun contract direct het land verlaten
22	De Eerste Kamer moet worden afgeschaft
23	De Nederlandse economie moet overschakelen naar een vierdaagse werkweek
24	Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de samenleving
25	Anonimiteit op internet moeten worden afgeschaft
26	Huurtoeslag moet afgeschaft worden
27	Overheden moeten een maximum jaarinkomen per individu stellen
28	Moeders moeten compensatie krijgen voor het inkomensverlies door moederschap
29	Verdere automatisering en robotisering zal het leven van de gewone Nederlander beter maken

Bijlage 3: Qualtrics vragenlijst

MA scriptie enquête - Asielzoekers

Q1 Beste deelnemer,

Graag nodig ik je uit om deel te nemen aan mijn onderzoek naar asielzoekers in Nederland. Het onderzoek wordt uitgevoerd vanuit de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Procedure onderzoek

De vragen in dit onderzoek zijn gericht op jouw persoonlijke mening en nemen maximaal 10 minuten in beslag. Er zijn geen goede of foute antwoorden.

Vertrouwelijkheid

- De antwoorden zijn anoniem en je persoonlijke gegevens worden niet gebruikt;
- De antwoorden worden uitsluitend gebruikt voor huidig onderzoek;
- De antwoorden worden tijdelijk bewaard en worden daarna vernietigd;
- Meedoen aan dit onderzoek is vrijwillig. Je kan op elk willekeurig moment stoppen met het invullen van de vragenlijst.

Voor vragen en/of opmerkingen kan je contact opnemen met mij: anne.peeters@ru.nl

Heel erg bedankt voor je deelname!

Anne Peeters

Voordat de vragenlijst start, wil ik je vragen om onderstaande verklaring goed door te nemen. Ik neem deel aan het onderzoek en ga akkoord met de volgende vijf punten:

- Ik heb schriftelijke uitleg gekregen over het doel en de procedure van het onderzoek
- Ik begrijp dat ik de vragenlijst te allen tijde kan verlaten
- Ik begrijp hoe mijn antwoorden bewaard worden
- Ik neem vrijwillig deel aan dit onderzoek
- Ik stem in met deelname aan dit onderzoek door naar de volgende pagina te gaan

Akkoord (1)

Q2 Lees onderstaande stelling goed. Beantwoord daarna de vragen.

Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de

samenleving

	1 - Helemaal mee oneens (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Helemaal mee eens (7)
Komt dit onderwerp overeen met je morele overtuigingen*? *Moreel gaat over wat goed is en wat fout is. Over normen, over wat moet of hoe het hoort. (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Is dit onderwerp verbonden met jouw geloof in goed en kwaad? (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q3

	1 - Helemaal mee oneens (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Helemaal mee eens (7)
Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de samenleving (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q4

	1 - Heel slecht idee (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Heel goed idee (7)
Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de samenleving (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q5

	1 - Heel onverstandig (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Heel verstandig (7)
Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de samenleving (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: Pre-message attitude

Start of Block: Voor eenzijdig

Q6 U krijgt zo meteen een tekst te zien, geschreven door een politiek journalist. Hij geeft zijn mening over waarom asielzoekers in Nederland wel afgesloten moeten blijven van de maatschappij.

Steeds meer asielzoekers in Nederland krijgen daadwerkelijk asiel. In 2021 werden er 24.705 verblijfsvergunningen voor bepaalde tijd verleend. Dat zijn er 10.660 meer dan in 2020 en 12.815 meer dan in 2019 blijkt uit cijfers van het CBS. Volgens de prognoses zullen er meer asielzoekers dan gepland in de komende jaren in Nederland aankloppen voor een plek hier. Ik ga laten zien waarom het voor Nederland beter is dat asielzoekers tijdens hun procedure beter afgesloten kunnen blijven van de Nederlandse maatschappij. We horen het de laatste tijd overal: Nederland is te vol. Nederland heeft 17 miljoen inwoners en is op Malta na het

dichtstbevolkte land van de EU. En de bevolking in Nederland blijft groeien. Dat komt door het hoge immigratiesaldo. Daarom is het beter om asielzoekers afgesloten te houden voor de samenleving. Zo krijgen zij geen binding met het land. Hierdoor ligt de drempel een stuk lager om Nederland weer te verlaten na hun procedure. Asielzoekers leggen op dit moment een last op de Nederlandse maatschappij terwijl er al zo veel problemen spelen. Denk aan stikstof, woningbouw, energiecrisis et cetera. Dat stelt professor Van Dijk, hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij concludeert dit op basis van een recent onderzoek dat hij heeft uitgevoerd in Duitsland.

Daarom vind ik het van groot belang om asielzoekers tijdens hun procedure afgescheiden te houden van de maatschappij.

Page Break

Q7 Hoe sterk vond je de argumenten van professor Van Dijk, hoogleraar Sociologie?

	1 - Heel zwak (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Heel sterk (7)
1 (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: Voor eenzijdig

Start of Block: Voor tweezijdig sterk

Q8 *U krijgt zometeen een tekst te zien, geschreven door een politiek journalist. Hij geeft zijn mening over waarom asielzoekers in Nederland wel afgesloten moeten blijven van de maatschappij.*

Steeds meer asielzoekers in Nederland krijgen daadwerkelijk asiel. In 2021 werden er 24.705 verblijfsvergunningen voor bepaalde tijd verleend. Dat zijn er 10.660 meer dan in 2020 en 12.815 meer dan in 2019 blijkt uit cijfers van het CBS. Volgens de prognoses zullen er meer asielzoekers dan gepland in de komende jaren in Nederland aankloppen voor een plek hier. Ik ga laten zien waarom het voor Nederland beter is dat asielzoekers tijdens hun procedure beter afgesloten kunnen blijven van de Nederlandse maatschappij. We horen het de laatste tijd overal: Nederland is te vol. Nederland heeft 17 miljoen inwoners en is op Malta na het dichtstbevolkte land van de EU. En de bevolking in Nederland blijft groeien. Dat komt door het hoge immigratiesaldo. Daarom is het beter om asielzoekers afgesloten te houden voor de samenleving. Zo krijgen zij geen binding met het land. Hierdoor ligt de drempel een stuk lager om Nederland weer te verlaten na hun procedure. Asielzoekers leggen op dit moment een last op de Nederlandse maatschappij terwijl er al zo veel problemen spelen. Denk aan stikstof, woningbouw, energiecrisis et cetera. Ik geef toe dat er ook argumenten tegen het standpunt zijn. Als we willen dat de asielzoekers zo snel mogelijk passen in onze maatschappij, schieten we er niks mee op als we ze tijdens hun asielprocedure afgesloten houden van de maatschappij. Deze mensen zijn op zoek naar veiligheid omdat het in hun eigen land te gevaarlijk is om te wonen. Als wij ze dan tijdens hun asielprocedure zouden

afsluiten van de maatschappij kan dit averechts werken op de binding met Nederland. Hoe eerder de asielzoekers een binding hebben met onze maatschappij, hoe eerder zij onderdeel worden van de maatschappij. Dat stelt professor Van Dijk, hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij concludeert dit op basis van een recent onderzoek dat hij heeft uitgevoerd in Duitsland. Ondanks de tegenargumenten blijf ik bij mijn eigen standpunt. Daarom moeten asielzoekers tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de maatschappij.

Page Break

Q9 Hoe sterk vond je de argumenten van professor Van Dijk, hoogleraar Sociologie?

	1 - Heel zwak (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Heel sterk (7)
1 (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: Voor tweezijdig sterk

Start of Block: Voor tweezijdig zwak

Q10 U krijgt zometeen een tekst te zien, geschreven door een politiek journalist. Hij geeft zijn mening over waarom asielzoekers in Nederland wel afgesloten moeten blijven van de maatschappij.

Steeds meer asielzoekers in Nederland krijgen daadwerkelijk asiel. In 2021 werden er 24.705 verblijfsvergunningen voor bepaalde tijd verleend. Dat zijn er 10.660 meer dan in 2020 en 12.815 meer dan in 2019 blijkt uit cijfers van het CBS. Volgens de prognoses zullen er meer asielzoekers dan gepland in de komende jaren in Nederland aankloppen voor een plek hier. Ik ga laten zien waarom het voor Nederland beter is dat asielzoekers tijdens hun procedure beter afgesloten kunnen blijven van de Nederlandse maatschappij. We horen het de laatste tijd overall: Nederland is te vol. Nederland heeft 17 miljoen inwoners en is op Malta na het dichtstbevolkte land van de EU. En de bevolking in Nederland blijft groeien. Dat komt door het hoge immigratiesaldo. Daarom is het beter om asielzoekers afgesloten te houden voor de samenleving. Zo krijgen zij geen binding met het land. Hierdoor ligt de drempel een stuk lager om Nederland weer te verlaten na hun procedure. Asielzoekers leggen op dit moment een last op de Nederlandse maatschappij terwijl er al zo veel problemen spelen. Denk aan stikstof, woningbouw, energiecrisis et cetera. Ik geef toe dat er ook argumenten tegen het standpunt zijn. Als we willen dat de asielzoekers zo snel mogelijk passen in onze maatschappij, schieten we er niks mee op als we ze tijdens hun asielprocedure afgesloten houden van de maatschappij. Deze mensen zijn op zoek naar veiligheid omdat het in hun eigen land te gevaarlijk is om te wonen. Als wij ze dan tijdens hun asielprocedure zouden afsluiten van de maatschappij kan dit averechts werken op de binding met Nederland. Hoe eerder de asielzoekers een binding hebben met onze maatschappij, hoe eerder zij onderdeel worden van de maatschappij. Dat stelt professor Van Dijk, hoogleraar Wiskunde aan de Universiteit van Amsterdam. Hij concludeert dit op basis van een onderzoek uit de jaren 80

dat hij heeft uitgevoerd in Nieuw-Zeeland. Ondanks de tegenargumenten blijf ik bij mijn eigen standpunt. Daarom moeten asielzoekers tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de maatschappij.

Page Break

Q11 Hoe sterk vond je de argumenten van professor Van Dijk, hoogleraar Wiskunde?

	1 - Heel zwak (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Heel sterk (7)
1 (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: Voor tweezijdig zwak

Start of Block: Voor tweezijdig claimed

Q12 *U krijgt zo meteen een tekst te zien, geschreven door een politiek journalist. Hij geeft zijn mening over waarom asielzoekers in Nederland wel afgesloten moeten blijven van de maatschappij.*

Steeds meer asielzoekers in Nederland krijgen daadwerkelijk asiel. In 2021 werden er 24.705 verblijfsvergunningen voor bepaalde tijd verleend. Dat zijn er 10.660 meer dan in 2020 en 12.815 meer dan in 2019 blijkt uit cijfers van het CBS. Volgens de prognoses zullen er meer asielzoekers dan gepland in de komende jaren in Nederland aankloppen voor een plek hier. Ik ga laten zien waarom het voor Nederland beter is dat asielzoekers tijdens hun procedure beter afgesloten kunnen blijven van de Nederlandse maatschappij. We horen het de laatste tijd overal: Nederland is te vol. Nederland heeft 17 miljoen inwoners en is op Malta na het dichtstbevolkte land van de EU. En de bevolking in Nederland blijft groeien. Dat komt door het hoge immigratiesaldo. Daarom is het beter om asielzoekers afgesloten te houden voor de samenleving. Zo krijgen zij geen binding met het land. Hierdoor ligt de drempel een stuk lager om Nederland weer te verlaten na hun procedure. Asielzoekers leggen op dit moment een last op de Nederlandse maatschappij terwijl er al zo veel problemen spelen. Denk aan stikstof, woningbouw, energiecrisis et cetera. Dat stelt professor Van Dijk, hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij concludeert dit op basis van een recent onderzoek dat hij heeft uitgevoerd in Duitsland. Ik geef toe dat er ook een aantal argumenten zijn die juist in gaan tegen mijn standpunt. Toch vind ik het van groot belang om asielzoekers tijdens hun procedure afgescheiden te houden van de maatschappij.

Page Break

Q13 Hoe sterk vond je de argumenten van de journalist?

	1 - Heel zwak (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Heel sterk (7)
1 (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: Voor tweezijdig claimed

Start of Block: Openheid

Q14 Lees onderstaande vragen goed door. Ze gaan over het artikel wat je zojuist gelezen hebt.

Na het lezen van dit artikel:

	1 - Zeer onwaarschijnlijk (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Zeer waarschijnlijk (7)
Hoe waarschijnlijk is het je dit artikel zal delen met vrienden? (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q15

	1 - Helemaal niet (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Helemaal wel (7)
Respecteer je het standpunt dat de auteur in het artikel inneemt? (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q16

	1 - Zeer onwaarschijnlijk (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Zeer waarschijnlijk (7)
Hoe waarschijnlijk is het dat je nog een artikel wil lezen met hetzelfde standpunt, zodat je een beter perspectief op de kwestie kan krijgen? (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q17

	1 - Helemaal niet (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Helemaal wel (7)
In hoeverre herken je je jezelf in de argumenten die de schrijver geeft voor zijn standpunt? (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: Openheid

Start of Block: attzekerheid

Q18 Lees onderstaande vragen goed door. Ze gaan over het artikel wat je zojuist gelezen hebt.

Na het lezen van dit artikel:

	1 - Helemaal niet zeker (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Helemaal zeker (7)
Hoe zeker ben je dat je weet wat je echte houding is ten opzichte van asielzoekers in Nederland? (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q19

	1 - Helemaal niet zeker (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Helemaal zeker (7)
Hoe zeker weet je dat jouw houding ten opzichte van asielzoekers in Nederland de juiste houding is? (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q20

	1 - Heel onbelangrijk (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Heel belangrijk (7)
Hoe belangrijk is jouw houding ten opzichte van asielzoekers in Nederland voor jou? (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q21

	1 - Helemaal niet (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Helemaal wel (7)
In hoeverre maakt jouw houding ten opzichte van asielzoekers in Nederland je wie je bent als persoon? (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: attzekerheid

Start of Block: Post message attitude

Q22

	1 - Helemaal mee oneens (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Helemaal mee eens (7)
Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de samenleving (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q23

	1 - Heel slecht idee (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Heel goed idee (7)
Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de samenleving (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q24

	1 - Heel onverstandig (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 - Heel verstandig (7)
Asielzoekers in Nederland moeten tijdens hun procedure afgescheiden blijven van de samenleving (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: Post message attitude

Start of Block: Algemene vragen

Q25 Hoe oud ben je?

Q26 Wat is je geslacht?

- Man (1)
- Vrouw (2)
- Geen van beide (3)
- Zeg ik liever niet (4)

Q27 Wat is je nationaliteit?

- Nederlands (1)
- Anders (2)

Q28 Wat is je huidige of hoogst afgeronde opleiding?

- Basisschool (1)
- Middelbare school (2)
- MBO (3)
- HBO (4)
- Universiteit (5)

End of Block: Algemene vragen
